

INSTITUT = ESCOLA

92

Revista de l'Institut-Escola de
la Generalitat. — Palau del Gover-
nador. — Parc de la Ciutadella.

7

BUTLLETÍ MENSUAL
Any I. — Número corresponent al
mes de novembre. Barcelona, 1932.

SET GRUPS NOUS

En unes setmanes hem vist multiplicar-se prodigiosament l'estol dels nostres escolars. Si un dia la nostra obra podia semblar un pur laboratori experimental, ara esdevé la prova enèrgica d'una dilatació del camp d'experimentació que farà necessàries totes les energies nostres. La feina és ara més que mai plena de responsabilitat i d'eficàcia. Tendeix a resoldre, primer que tot, problemes pedagògics i de formació sota un imperatiu de qualitat depurada; però postula a més a més la solució d'un problema tan carregat d'urgència com el de l'encabiment de tants d'adolescents que no trobaven per a l'ensenyament secundari un recer segur i disposat. Les obres que estan acabant-se aquests dies han posat en condicions d'habitabilitat, nombrosos espais aprofitables. La noble i sòbria arquitectura divuitesca de l'edifici, sense enfarfec i sense espais inútils, fa del nostre edifici escolar una cèl·lula de treball molt adequada. Entren a aquesta cèl·lula nous rostres i nous esperits adolescents que vénen a fer més fructifera la nostra tasca. Ja són aquí els nous grups. Primer anònims, designats precàriament per les primeres lletres de l'alfabet. De seguida ben batejats, amb noms de muntanyes, a exemple dels grups de la primera promoció.

Els cridem:

— Cadí! Miramar! Montblanc! Formentor! Montgrí! Montnegre!
Montclar!...

I ells responen:

— Present!

De la formació

Quan discutíem, en l'època de la gestació de l'Institut - Escola, sobre si hi havia unes ensenyances, o matèries, o assignatures, d'essència formativa (i tendíem a assenyalar prelativament la trilogia llatí, matemàtiques, filosofia), ¿estàvem prou en el cert? Jo crec ara que no hi estàvem prou en el cert; ara que observo i analitzo l'experiència d'aquests set mesos i la confronto i relaciono amb l'experiència antiga.

Tenim massa accentuada la tendència a oblidar el factor humà: el més poderós, el més eficient de tots els factors que interessin en l'ensenyança. No és tal matèria, no és tal mètode, sinó tal personalitat; no és el "què", ni és el "com": és el "qui" qui forma.

No mètodes, sinó professors. No matèries, sinó mestres. D'una classe on s'estudiava arreconadament una qüestió intranscendental, s'escau, de cop, sortir-ne una claror enlluernadora: us hi acosteu i veieu cremar-hi la flama de l'Esperit. Tot s'eleva; tot s'aviva. I els infants, en acabar, fan ben diferent

el so: talment l'acer que ha rebut el tremp en passar pel foc i l'aigua.

I d'una altra aula, on es treballava amb una matèria de pes i una faisó solemne, us en sortirà l'alumne amb més coneixements potser, però tan fluix i tou com era abans d'entrar-hi...

La formació definitiva, el modelatge, ¿l'experimentarà l'escolar a la classe de llatí? a la de física? a la de literatura? Qui ho podrà mai perjudicar? L'empremta formadora i decisiva la sentirà potser en uns treballs manuals d'insignificant apariència, tot torçant fil de llautó o serrant llates de fusta... I el professor que no tingui tremp de formador, no l'adquirirà pas canviant de mètode; més aviat el mètode nou el destorbarà, tal com destorba al desconexedor el maneig d'una màquina complicada. Que el secret de l'èxit no està pas en el mètode, sinó en el fet que el professor sia superior al mètode. Malaguanyada escola aquella en què el mètode domina el professor!

JOSEP ESTALELLA

Director de l'Institut-Escola

DIRECTRIUS

A l'Institut-Escola hi concorre un bon nombre de nois que havent aprovat un o més cursos de batxillerat per altres plans de segon ensenyament, renunciaren a tots els drets que els pertocaven per tal de començar de cap i de nou llurs estudis segons les orientacions del nostre Institut-Escola.

Ens trobem, però, especialment entre els suara ingressats, que sovintegen les preguntes referents a si els "passarem" a un curs superior. La resposta que els donem és sempre la mateixa: Aquí no existeix el concepte

de curs superior. Cada grup esdevindrà més o menys superior segons la tasca que en ell es realitzi. Al que anirem ben aviat — així que acabim d'incorporar-se tots els nois matriculats — és a una homogeneïtzació dels grups. Però insistirem una vegada més que la superioritat correspondrà sempre al que millor treballi i que no admetem cap petita vanitat que no sigui la d'ésser alumne de l'Institut-Escola, i de cap manera la que es pugui basar en situacions relatives dintre la general organització.

ORGANITZACIÓ

En els nous grups ingressats hem procurat seguir el sistema de parallelisme ja assajat amb bon èxit entre el grup "Montseny" i l'antic grup "Montnegre". Aquest sistema suara generalitzat ens portaria a una multiplicació de professorat inadmissible. Limitat, però, a grups de dos, tot i vulnerant una mica el principi, es segueix amb facilitat entre dos professors i permet combinar amb més precisió els programes i el material.

* * *

Els nous grups es designaren al principi per les primeres lletres de

l'alfabet; però seguint l'exemple dels que ingressaren en el curs passat, han estat invitats a batejar-se en forma semblant. A hores d'ara tenim ja, a més del "Puigmal", del "Montseny" i del "Canigó", els "Cadi", "Miramar", "Formentor" i "Montblanc". Els nous grups, tot just ingressats s'han apresat a cercar un nom que els personaltzi dins del quadre general de l'Institut-Escola. El vell nom del "Montnegre" ha estat tornat a utilitzar. Segurament ha estat en relació amb aquest que els altres grups han adoptat els de "Montgrí" i "Montclar".

OBRES A MIDA

per Guillem DIAZ-PLAJA

Ha estat assenyalat sovint el perill d'hedonisme en què risquen de caure certs mètodes d'ensenyament que per entendre'ns anomenem anti-rutinaris. La possibilitat de l'hedonisme neix sempre de l'absència continuada de l'esforç. Hi ha una tendència ben determinada en aquest sentit en la pedagogia moderna. Fer planera la marxa, posar les coses a l'abast de la mà, donar versions casolanes i aprehensibles dels conceptes abstractes ha estat durant molt de temps el desideràtum de la nostra pedagogia moderna. Val a dir, però, que aquesta doctrina pedagògica que té un sentit vivíssim per tot allò que fa referència al primer ensenyament, pot ésser perjudicial si és exageradament portada a terme en arribar a l'estadi liceístic. En efecte, és a l'adolescència que una primera consciència de superioritat en relació amb els infants envaeix els esperits dels alumnes. La dèria de fer l'home que prendrà de seguida uns lleus contactes de morbositat, es contraposa — en una rigorosa aplicació de la doctrina abans esmentada — a una visió del món excessivament planera que pot arribar a fer creure a l'infant que el món li ha estat fet a mida. Contra el que podria creure's, aquesta adaptació del món a l'ull de l'infant i aquest empetitiment de les coses al to del seu esperit penso que més aviat l'humilia que no pas el satisfà. La noció, tan lamentable com es vulgui, que es troba en un període de transició entre l'infant i l'home, el mena a voler anticipar els conceptes que passats els anys li seran propis. És el moment que l'estudiant comença a rebutjar amb ira els llibres "per a infants"; el moment que el repugnen certs jocs on, com a actor o com a espectador, constitueix un espectacle solament salvable en els primers anys de la infància. El moment que tot el que passa pel seu esperit, llibres, films, etc., voldria que fossin, "per a homes grans". O dit d'una altra manera, *normals*.

S'ha dit moltes vegades que el secret de la pedagogia consistia a considerar l'infant com un estadi fixe i estable i no pas com un pròleg

de la major edat. Però és evident que, sobretot en iniciar-se l'adolescència, hi ha en els esperits joves una "pressa d'arribar".

I crec que cal aprofitar, pedagògicament, aquesta pressa. Però sobretot — i en tot cas — no deturar-la com una cosa maligna; no esforçar-se massa a empetitir el món a la mesura dels punts de vista dels adolescents. Sinó, recolzant-se en aquesta "voluntat de tirar endavant", fer veure darrera de cada visió assequible a l'esperit adolescent, una visió normal i, fins i tot, abstracta de les coses que, per bé que no sigui compresa per ells, els sigui una noció de camí a seguir i una suggestió per a arribar fins a la fita madura de la seva formació.

Aquesta manera constitueix un dels imperatius més vius del nostre Institut-Escola. No pas una educació massa blana, sinó tot el contrari, dura i viril, amb la virilitat de l'esforç continuat, naturalment; no amb cap mena de duresa disciplinària, com explicava el Dr. Estalella — en el seu article *Educació i energia*, publicat al número 4 del nostre BUTLLETÍ.

NOTICIARI

EXCURSIÓ DE TARDOR AL MONTSENY

Dies 29, 30 i 31 d'octubre i 1.^r de novembre de 1932.

PROSPECTE

Dos dies abans, es repartí el següent programa:

L'Institut-Escola ha organitzat una excursió de tardor al Montseny per al grup "Puigmal".

Un intens programa de treball científic es desenrotllarà durant la convivència de professors i alumnes en l'estatge de la vall de Santa Fe on l'estiu passat residí una colònia escolar i ara ens ha estat graciosament ofert per l'Ajuntament de Barcelona.

Aquest estatge no és, però, un hotel, sinó un refugi. Caldrà que els afers

domèstics es reparteixin entre tots i cadascú compleixi estrictament el seu deure amb disciplina. Tot això ha de fer créixer aquella solidaritat entre alumnes i professors característica del nostre Institut-Escola.

Quant a l'ordre científic, el "vell Montseny" ens ofereix a la tardor els més bells i interessants objectes d'estudi. A més del seu propi programa científic, porta el "Puigmal" la missió de contribuir a l'Exposició Micològica de Catalunya, organitzada pel Museu de Ciències Naturals de Barcelona, enviant cada dia una tria dels més interessants exemplars de bolets montsenyencs.

Cada capvespre es farà la distribució del material recollit i se n'empenirà l'estudi. Acabat de sopar, si el cel és clar, s'exercitaran els nois en el

coneixement de les constellacions, i si està núvol, a la vora del foc alternarem la literatura amb altres estudis.

I tots, professors i alumnes, coratjosos i entusiastes, passaran al Montseny quatre dies de disciplinada activitat i de reconfortadora alegria.

Equip: Llàntia Lot (els que en tinguin). Brúixola (els que en tinguin). Bloc de notes. Fil i agulla (les noies). — *Vestuari:* Sabates fortes. Abridors. — *Queviures:* Esmorzar, dinar, berenar, i entrant de sopar (els que en vulguin) per al primer dia. Dinar per al segon dia.

ITINERARI

Anada: dia 29 d'octubre, a dos quarts de vuit del matí, sortida de l'Institut Escola.

Retorn: dia 1.^r de novembre; arribada a Barcelona per l'Estació de França a tres quarts de set del vespre.

Telefon (a utilitzar en cas d'urgència): el de l'Hotel de Santa Fe, núm. 11 de Gualba.

* * *

RESSENYA:

"¿Com començà a córrer la veu, pel grup "Puigmal", del projecte de passar quatre dies al Montseny, i no a l'hotel, sinó a l'edifici on a l'estiu residia la colònia escolar, i a més en pla de semi-camping?"

El projecte existia, en efecte. L'haver donat motiu, quan la nostra excursió montsenyenca de maig, a l'establiment d'una colònia escolar a l'antiga "Villa Teresita" de la vall de Santa Fe, ens valgué l'amable invitació del Patronat Escolar de Barcelona per a utilitzar la "villa" per a les nostres excursions hivernals. La primera projectada fou tardor: els tres darrers dies d'octubre i el primer de novembre foren els assenyalats per a l'estada del nostre grup "Puigmal" a Santa Fe.

Febrosos dies els que precediren el de la partida. Les provisions de boca, els abrics, els mitjans de transport eren ardorosament discutits. Quan semblava haver-se adoptat definitivament una solució, s'ensopegava amb un detall que obligava a substituir-la. De mica en mica, però, s'anava precisant el programa.

La resolució de confiar totes les tasques casolanes als nostres estudiants despertava la curiositat dels professors i de les famílies. Per això, principalment, el nombre de professors que sol·licitaren col·laborar-hi fou més gran del que es podia presumir. La por del fracàs, o almenys la del desafinament, es condensava en l'ambient i feia dubtar a estones els organitzadors.

No era pas una excursió de mitja dotzena de persones la que es projectava. Contat i debatut, arribaren a trenta-set els inscrits. L'atendre a la vida de trenta-set persones durant quatre dies, sense disposar d'altres elements que els propis excursionistes, a estones desassossegava.

Però, triomfava la fe. La dels professors i la dels alumnes. I aquesta fe portà al Montseny el nombrós i rialler estol en autobús descobert, sense sentir les inclemències d'un dia sense sol. La joia de reveure aquell Montseny, deixat pel maig en plena primavera; l'encant de retrobar-lo amb nous colors — or, bronze, porpra, flama — escampats damunt la verdor primera, feia brollar crits d'alegria a tots els llavis.

Semblava el "Puigmal" una professó de formigues en portar pel vell camí tota la càrrega de l'autobús cap al refugi. Les caixes feixugues de les fruites, dels ous, els sacs plens de pa, els paquets de les altres provisions, les flassades comprades a Granollers, les motxilles replenes, no bastaven a impedir que florissin la cançó i la rialla.

En arribar a la que havia d'ésser la nostra estada i refugi per quatre dies, les noies amb les professores s'ocuparen d'arranjar les cambres i la cuina i el menjador, mentre els nois atenien les provisions de carbó i corrien al bosc a fer la recapte de llenya.

A migdia, a les dues hores de l'arribada la casa semblava una llar. De les taules del menjador n'hi havia quatre d'aparades, i damunt les blanques tovalles hi ressaltaven els colors de les flors. La cinquena taula es convertí en Biblioteca, dipòsit dels llibres que ens havíem emportat. I al capdavant de la sala, la darrera taula va ésser dedicada a botiquí.

A dalt, les habitacions, amb bona llum i amb aigua excel·lent, les havien deixades, les noies, pulcrament preparades.

Aquell primer dia es dinà a la font de la Teula, amb els menjars fets que cadascú es pujà de Barcelona.

En acabar de dinar fou indispensable

que les noies s'ocupessin en la preparació del sopar: el primer menjar que ens prepararien a muntanya. Encendre la cuina monumental constituí el primer problema. Calcular la quantitat de patates que s'havien de posar a cuire constituí la segona qüestió.

Mentrestant, els nois empenien el camí del Pla de l'Espinal, a la recerca de bolets. Doble causa la motivava. De primer calia aprofitar aquesta bella aparició d'octubre, tan abundosa i triada al Montseny, per a disposar de nous objectes d'estudi d'Història Natural. Després, l'excursió de l'Institut-Escola s'escaigué en coincidència amb la celebració de l'Exposició micològica del Museu de Ciències Naturals de Barcelona; i el seu director, Dr. Font i Quer, havia encarregat al "Puigmal" que li recollís i enviés cada dia nous exemplars de la flora micològica montsenyenca. L'expedició fou verament fructífera.

En tornar al refugi, del cel de porpra plovien noves matisacions damunt la policromia de la muntanya. I apuntaven els primers estels; els núvols i boires anaven minvant. La nit amenaçava ésser gelada. Abans de sopar, mentre algunes noies n'ultimaven els detalls, la majoria encenia a la llar un foc magnífic; i al seu escalf es cantà, i s'estudià, i es llegí i es conversà fins que ens cridaren a taula.

Hom sopà — un sopar senzill i excel·lent — amb bona gana. Després ens adonàrem que al cel, esdevingut d'una transparència inversemblant, s'havien multiplicat prodigiosament els estels; sortírem al ras, a cercar els celestials camins de les constel·lacions. El fred ens en tragué. I començà una nit inclement, de vent i fred, que feia tremolar a tothom malgrat els abrics i les flassades.

Sortosament, l'endemà brillava el sol i l'aire esdevenia tebi. Uns quants matiners, abans de sortida de sol corre-gueren cap al bosc per a fer llenya. Uns altres començaren a preparar els estres de pescar. Tingueren notícia de l'arribada del pa i de les castanyes. I escampats tots els nois per la muntanya, ens aportaren a migdia les conquestes del matí: magnífics exemplars de bolets; herbes i fruits; granotes i salamandres, i àdhuc una saborosa truita, que en Serra va pescar, en un obrir i tancar d'ulls, a l'estany de baix.

A la tarda s'imposà l'excursió al Morrou. L'aire seguia transparent i la visibilitat, magnífica. Girona, l'Estartit, el

golf de Roses, les Medes, les Gabarres, es veien clarament als nostres peus. En tornar-ne, per a fer una abundant provisió de llenya, cadascú en recollí un bon feix, i altra vegada la professó de formigues, més carregades que mai, empen-gué la ruta de la vall de Santa Fe, cap al refugi.

Amb tal bé de Déu de llenya, les flames d'aquella nit sortien per dalt de la xemeneia. A la vora del foc es féu un bell estudi dels bolets trobats; en acabar es dedicaren uns minuts a la conversa i a la literatura. Diversos fragments de prosa i vers foren discutits i celebrats pels nois. De tots, el que els impressionà més profundament, fou el "Cant espiritual", de Maragall.

Aquella segona nit fou plàcida i serena; i el descans, total.

El matí del dilluns es dedicà a una visita als vells avets de la muntanya. En arribar al primer s'entonà l'"O Tannenbaum..." dels alemanys. Es tornà, just a l'hora de dinar, preparat per les més bones cuineres, que a tal fi s'havien quedat al refugi.

La tarda es dedicà a recórrer el camí de la font de Passabets, fins a Pla de l'Espinal, en busca d'altres exemplars de bolets per a portar-ne l'endemà cap a Barcelona. El vespre i la nit transcorre-gueren alegrement. Era la vetlla de Tots Sants i la castanyada s'imposava: a la vora del foc, el ritme de les cançons quedava de tant en tant suspès per l'espetec de les castanyes que saltaven.

El matí del dimarts fou de treball. Calia tornar-ho a deixar tot a punt, en el mateix estat en què vàrem trobar-ho. Noies i nois trespasaren de valent. La divisió del treball resultà perfecta. I a dos quarts d'onze la caravana abandonà amb recança aquell refugi que començàvem a estimar com a una casa nostra.

El camí de retorn es féu a peu, fins a Gualba de Dalt. Un autobús ens conduí a l'estació del ferrocarril. En pujar al tren, tot el vagó quedà guarnit de verdor: branques d'avet, de faigs i de castanyer, cistells de bolets coberts de molsa, falgueres, galzerans.

En arribar a l'estació i a l'Institut-Escola, les famílies reberen els escolars que tornaven joiosos d'una excursió ben reeixida.

* * *

Omple de satisfacció la manera com aquests alumnes de l'Institut-Escola res-

ponen a les nostres invitacions. Les feines més vulgars, com també les més delicades, foren executades al Montseny per nois i noies amb una alegria inextinguible i amb una vigoria irreductible. Ni un desagradable incident, ni una disputa entre companys, no marçà l'esplendor de l'estada a muntanya. Cap mostra d'egoisme, innumerables impulsos de cooperació; tals són els resultats a remarcar d'aquesta excursió inoblidable.

L'OBRA FETA

Cal assenyalar l'èxit assolit pels nostres nois en llurs recerques de bolets fetes al Montseny. Els exemplars recollits per ells figuraven en lloc d'honor a l'Exposició de Bolets, celebrada els primers dies de novembre, a l'hivernacle del Parc, per la Junta de Ciències Naturals.

Encara que rebérem alguna indicació, els exemplars foren presentats fora de concurs per tractar-se d'un centre oficial. Mai no podíem aspirar a un premi essent suprimits a casa nostra els premis i els càstigs. Únicament farem constar, per a satisfacció dels nostres nois del grup "Puigmal", el que ens digué el Sr. Roger Heim, cap de la Secció de Micologia del Museu de París: Gràcies a les nostres recerques fou possible d'augmentar el nombre d'espècies catalogades del Montseny, la qual cosa és difícil, ja que és el massís muntanyenc de Catalunya més conegut des del punt de vista micològic. — R. C. i V.

ALTRES EXCURSIONS

Ultra l'excursió al Montseny, que ha estat la més interessant de les realitzades aquest mes, ens plau de ressenyar algunes altres sortides, que tant ajuden a la formació dels nostres alumnes. En aquesta llista no es ressenyen, per massa quotidianes, les sortides i visites a l'Aquàrium, Parc

zoològic, etc., que són simples lliçons pràctiques realitzades a fora de l'Institut. Sinó aquelles excursions que tenen com a característica essencial un esquinçament de l'horari general, que es supedita sempre a la vivacitat de la lligó que es dona en aquesta forma. El dia 8 de novembre el grup "Montseny" efectuà una excursió a Terrassa. L'objecte d'aquesta excursió era l'estudi de les esglésies romàniques i de les obres dels pintors quatrecentistes que hi figuren. Els alumnes aixecaren plantes dels edificis i examinaren les característiques dels romànics primitius que tan esplèndidament ens donen en aquests monuments. — El dia 7 de novembre el grup "Cadí" efectuà una visita matinal a l'escullera del port per a estudiar la constitució dels dics i contradics. Aquest estudi és referit a algunes espècies marines, com els molluscos i les castanyes de mar. — El dia 12 de novembre, la totalitat del grup "Montseny", sota la direcció del professorat de l'ensenyament domèstic, visità l'Exposició de flors i fruits de tardor, celebrada a Montjuïc, i fou remarcada als ulls dels alumnes la diversa aplicació dels productes vegetals de la temporada. — El dia 22 de novembre, els grups "Miramar" i "Cadí" es traslladaren a Vallvidrera per a realitzar estudis de topografia i botànica. — El dia 26, els grups "Miramar" i "Formenter" repetiren l'excursió al port, amb les mateixes finalitats que la del dia 7.

VISITA A GROCK

Els grups "Canigó" i "Puigmal" representaren l'Institut-Escola en l'exhibició que el famós pallàs Grock dedicà a la població escolar de Barcelona. No cal dir que els nostres amics es delectaren extraordinàriament amb l'espectacle del genial humorista.

L'INSTITUT-ESCOLA I LA PREMSA

Rafael de Xàtiva ha publicat a la revista catalana *Ciència* un extens article sobre la nostra institució, que agraïm vivament, i del qual reproduïm els fragments més interessants:

"El Decret del Govern de la República, de 9 d'octubre de 1931, va facultar a la Generalitat de Catalunya per a crear a Barcelona un Institut-Escola de segona ensenyança, d'acord amb les especials necessitats i característiques del nostre país. Aquest nou centre d'ensenyament, fundat amb el caràcter d'assaig pedagògic, començà a funcionar els primers dies de febrer a l'antic Palau del Governador, al bell mig dels jardins del Parc.

En aquests moments històrics per a Catalunya, cal remarcar la creació d'aquest Institut-Escola, que serà el primer centre d'ensenyament secundari oficial que, per ésser nostre, ha de tenir la deguda veneració a les nostres tradicions, a la nostra cultura i a la nostra llengua, utilitzada com a mitjà d'expressió en totes les manifestacions del nou Institut.

Quan era ben palesa la crisi de l'ensenyament secundari, per raons que no anem ara a esbrinar, ha estat molt oportuna la creació del nostre Institut-Escola, el qual, en gran part de les seves activitats, ha adoptat mètodes i procediments que, prèvia una continuada selecció i rectificació, havien assolit el major èxit al centre que, amb el mateix nom, funciona des de fa catorze anys a Madrid. El mateix que aquest, divideix les seves tasques en dues finalitats principals: la primera d'elles és donar a l'alumne un ensenyament adient amb les circumstàncies de la vida contemporània, i la segona la formació pedagògica dels joves professors que, havent sortit fa poc de la Universitat, tenen d'ocupar amb el temps les càtedres dels futurs Instituts que es creïn d'acord amb les normes per a l'ensenyament secundari dictades pel Consell de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

* * *

A Espanya fou la "Institución Libre de Enseñanza" — dirigida per l'esperit

selecte de don Francisco Giner de los Ríos — la primera a donar al batxillerat un caràcter purament educatiu, amb ço que féu suau el pas entre la primera i segona ensenyança, i obrí a la curiositat i comprensió dels nois tots els temes de la vida humana que aleshores no tenien cabuda als programes de les "assignatures". L'any 1918 fou creat l'"Instituto-Escuela" de Madrid, on es donà caràcter oficial i una major amplitud als mètodes assajats per la "Institución Libre de Enseñanza".

Durant els anys en què una onada de barbàrie ha malmès les obres culturals a Espanya, ha estat un miracle que l'"Instituto-Escuela" de Madrid hagi pogut sobreviure; molts, però, coneixen els moments d'angúnia i d'intranquil·litat soferts pels directors d'aquell centre, davant la possibilitat que fos estroncada llur tasca.

¿Com s'ha pogut fer esperar tants anys la creació d'una institució anàloga a Barcelona? A aquesta pregunta, que es fa sovint pels qui visiten el nostre Institut-Escola, ha contestat d'una manera definitiva el director Dr. Josep Estalella, amb aquestes paraules: "Càlia, ineludiblement, que no es fundés abans d'ara l'Institut-Escola de Barcelona. No era arribada la seva hora... ¿Com hauriem pogut bastir-lo, si havíem de començar obligant el noi a abandonar durant les hores d'escolaritat la seva parla?"

I ara, un cop establert que l'Institut-Escola de Barcelona ha nascut a l'hora justa, intentarem donar una idea dels seus principis fonamentals.

* * *

La missió de l'Institut-Escola pot considerar-se sota tres aspectes diferents: En primer lloc, té per finalitat establir una continuïtat entre l'escola primària i l'Institut de segona ensenyança, mitjançant la coordinació entre els programes d'aquests dos graus de l'ensenyament i la unificació dels mètodes corresponents. En segon lloc, l'Institut-Escola serveix

per a l'assaig, contrast i crítica dels mètodes d'ensenyament; i en tercer lloc, permet la formació pedagògica del futur professorat de segona ensenyança que, un cop aprovat l'Estatut, ha d'escampar-se arreu de Catalunya.

La secció primària de l'Institut-Escola — representada actualment per un sol grup de nois, que porta el nom de "Canigó" — corre a càrrec de l'Ajuntament de Barcelona, i està subjecta al mateix règim que les altres escoles del Patronat Escolar de la nostra ciutat, si bé els professors de l'esmentada secció estan dintre de la coordinació de tasques pròpia de l'Institut-Escola; en l'esdevenidor admetrà els alumnes — nois i noies — que, havent complert onze anys, estiguin en condicions d'emprendre els estudis de batxillerat, a judici dels mestres de la secció primària. Segons els principis de l'Institut-Escola, no caldrà cap examen per a aquest pas de la secció primària a la secundària. Per a omplir les places que l'anterior aportació deixi lliures, s'admetran els nois de les altres escoles amb les mateixes garanties que han assolit el degut nivell de formació.

El batxillerat durarà, normalment, sis anys, i el noi no podrà donar per acabats els seus estudis de segona ensenyança fins a haver complert els disset anys. Si per especial intel·ligència o voluntat, l'alumne ha estudiat amb èxit el sisè curs abans dels disset anys, se li assenyalaran cursos complementaris dintre o fora de l'Institut-Escola, sempre sota el control del professorat d'aquest — o es repetirà la seva estada en el darrer curs, en sentit de superació i tot esperant la data d'atorgació del títol de Batxiller, que tindrà validesa idèntica al títol atorgat per qualsevol altre Institut Nacional de Segona Ensenyança del territori de la República Espanyola.

El pla seguit és el cíclic: cada any l'alumne s'ocuparà de les mateixes disciplines. Les diferències de l'un any a l'altre seran només d'intensificació en l'exercici i en la complicació creixent dels temes d'estudi, sense incrementar el nombre d'hores de treball. Als últims anys, però, i previ dictamen dels serveis tècnics d'orientació professional, podrà concedir-se, davant d'aptituds i característiques sobresortints d'alguns alumnes, la intensificació de certes matèries en relació amb les altres, que, no obstant, mai no estaran descurades per complet.

S'ha suprimit en absolut el llibre de

text, culpable en grau superlatiu de la ineficàcia i encarcament de la segona ensenyança. L'activitat escolar a l'Institut-Escola serà ordenada segons aquesta prelació: 1) acció; 2) observació i control dels fets; 3) diàleg a la classe entre el professor i els alumnes; 4) maneig de llibres de consulta, diccionaris, revistes, etc.; 5) explicació del professor.

Les disciplines que cada any cursaran els estudiants de l'Institut-Escola seran: Llengües ibèriques, Llengües clàssiques, Filosofia, Geografia, Història, Matemàtiques, Ciències físico-químiques, Ciències naturals, Dibuix i Modelat, Escriptura, Llengües modernes, Música, Gimnàs, Jocs i Esports, Treballs de Laboratori, a la Biblioteca i a l'Obrador, Excursions i viatges.

El curs començarà a l'octubre i durarà fins a l'acabament de juny, essent obligatòria per a cada alumne una tasca de vacances, que podrà estar basada en coneixements adquirits en diferents assignatures i vindrà a tenir caràcter de projecte.

El nombre d'alumnes de cada grup mai no podrà ésser superior a trenta. Als treballs de laboratori i d'obrador cada grup es subdividirà en dos o tres grups. Sempre que el nombre d'alumnes d'un mateix curs passi de 30, s'organitzaran dos, tres o més grups, amb la finalitat que mai no se n'ajuntin més de 30 a la mateixa classe.

Seria molt interessant indicar quelcom de les orientacions que inspiren l'ensenyament de les diferents disciplines. Les conferències de Metodologia a càrrec del Dr. Estalella, professades a la Universitat, segons hem dit en aquesta revista, tenen per objecte unificar al més possible els mètodes pedagògics per a l'exposició de les diferents matèries, relacionant entre elles les diverses branques del saber humà com a parts d'un conjunt harmònic.

A part dels treballs pràctics d'obrador i laboratori, cada estudiant es dedicarà a un ofici manual escollit per ell o pels seus pares, d'acord amb la Direcció i serveis tècnics d'orientació professional. En realitat, l'aprenentatge d'un ofici és considerat com una continuació de l'ensinistrament assolit en els treballs d'obrador de l'Institut-Escola. Oportunament, s'establirà la deguda connexió entre aquest i les Escoles del Treball o Obradors particulars, on els nois hagin de treballar.

En substitució d'aquesta activitat s'ha

organitzat per a les noies l'ensenyament domèstic, que tendirà a donar-les una orientació per a resoldre conscientment els problemes domèstics, qüestió completament negligida en altres establiments de segona ensenyança amb la consegüent incapacitació de les noies per als treballs casolans i familiars.

Una atenció especial mereix, també, el que fa referència a les excursions i visites a museus, obradors, fàbriques, jardins, monuments. Un cop a la setmana, cada grup realitzarà una excursió curta en substitució d'una o dues hores de classe. A part d'aquestes, se'n fan moltes d'altres d'un dia o dos de durada, a l'objecte de conèixer els diversos indrets de Catalunya, sota els diferents punts de vista que cal considerar. També formen part del programa les visites a establiments de beneficència, sanatoris, cases de reclusió, etc., com a desvetlladores dels sentiments en pro dels desvalguts."

El Magisteri Català, de 24 de novembre, publica una ressenya de la visita amb què ens honorà un grup de més de cinquanta mestres tarragonins.

"RECORDS DE L'EXCURSIÓ CULTURAL. — Són prop de les cinc de la tarda quan entrem a l'Institut-Escola. Ens obre les portes d'aquesta prestigiosa institució el seu digníssim Director, Dr. Estalella, home senzill, franc i acollidor, que tot seguit ens parla de l'obra pedagògica que allí es desenvolupa amb una fe extraordinària i amb un entusiasme colpidor. Tot ell reflecteix, a través de la seva paraula càlida i persuasiva, un esperit comprensiu i constructiu admirable, l'esperit del

professor conscient, que sap rebel·lar-se contra les velles i malèfiques rutines que tants estralls ocasionen a l'ànima flonja i dúctil de l'infant.

Qui ha viscut la vida grisa i ensopida dels nostres Instituts i veu com es desplega l'activitat en aquesta novella institució, queda convençut que la renovació s'imposa i que per cap motiu — per més pessetes que costi — s'ha de continuar amb l'organització anacrònica d'abans. Aquí veiem amb satisfacció que l'odiable llibre de text, tortura dels joves estudiants, carn morta que res no diu a l'esperit del noi i per tant inservible per a nodrir amb eficàcia la seva intel·ligència, és bandejat sistemàticament per un treball conscient i adequat a les necessitats de la mecànica psicològica de l'alumne. Tot respon, doncs, al postulat pedagògic de fer l'ensenyament racional, agradable i actiu.

Els resultats que es vénen obtenint amb aquesta nova orientació, no poden ésser més falaguers, com féu notar d'una manera molt escaient el Dr. Estalella, i pot afirmar-se que més, molt més que una bella esperança, són una benefactora realitat, el contingut de la qual prodiga ja abundosos beneficis a un important sector de la nostra joventut estudiantil. L'únic, doncs, que cal lamentar és que aquesta organització no s'estengui de pressa als altres Instituts. La República hauria d'acabar amb totes les ignominies del vell règim, costi el que costi, com sempre s'havia predicat al poble. La democràcia no pot negligir la cultura en cap dels seus múltiples aspectes."

ADVERTIMENT

Per al bon ordre del nostre Institut-Escola, recordem a les famílies dels alumnes que les hores d'entrada són les nou i dos quarts de quatre, i els preguem que procurin que els nois no vinguin ni gens més tard d'aquestes hores ni tampoc massa abans: un quart d'hora o vint minuts són suficients perquè el noi es trobi en disposició de començar les classes a l'hora deguda i no convé de cap manera una anticipació major.

